

 Czech Radio

RADIO SERVIS

*Anna Paulová***CLARINET METAMORPHOSES**

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Koncert pro klarinet a orchestr A dur, KV 622

/ Clarinet Concerto in A Major, K 622

1. I. Allegro 11:58
2. II. Adagio 6:44
3. III. Rondo. Allegro 8:27

4. CLAUDE DEBUSSY

Premiere Rhapsodie pro klarinet a orchestr 7:49

/ Première rhapsodie pour orchestre
avec clarinette principale

5. CARL NIELSEN

Koncert pro klarinet a orchestr, op. 57 23:43

/ Clarinet Concerto, Op. 57

celkový čas..... 57:21

Sestavovala jste si program skladeb na své debutové album sama?

Vedení Symfonického orchestru Českého rozhlasu mě oslovilo, abych s orchestrem jako sólistka natočila nějaké skladby. Poslala jsem jim návrh repertoáru spolu se svými preferencemi – Mozartovým a Nielsenovým klarinetovým koncertem. Rozhlas se nakonec rozhodl pro obě navrhované skladby a pro Debussyho rapsodii. Původně se však nejednalo o nahrávání skladeb na CD, nahrávky byly koncipované jen pro použití v rozhlasu. O to větší mám z vydaného alba radost.

Výběr skladeb je pestrý. Nielsen, Mozart, Debussy...

Ano. Na každé ze skladeb hraji na jiný nástroj. Nielsenův koncert na A klarinet, Mozartův koncert na basetový klarinet a Debussyho rapsodii na B klarinet. Každá skladba je navíc z jiného stylového období – romantismu, klasicismu, impresionismu. Klarinet se tak může představit různými výrazovými prostředky.

Nahrávala jste skladby pod taktovkou Tomáše Braunera. Jak se Vám s ním hrálo?

S Tomášem Braunerem to byla nádherná spolupráce a moc si vážím toho, že se právě tohoto projektu ujal. Shodovali jsme se v názorech na interpretaci skladeb, zároveň jsme si sedli i lidsky.

Během natáčení se Symfonickým orchestrem Českého rozhlasu navíc panovala příjemná tvůrčí atmosféra a celý proces natáčení s hudební režisérkou Markétou Janáčkovou a zvukovou mistryní Ivou Darebnou byl pro mě velmi inspirativní.

Nastaly i nějaké náročné momenty?

S Tomášem Braunerem jsme například řešili, zda hrát na konci Debussyho rapsodie v poslední frázi v triole tóny D-Es-G nebo Dis-E-G. Setkávala jsem se totiž během studií s odlišnými názory. V rukopisu Debussyho je totiž toto místo špatně čitelné. Natočili jsme obě verze, ale nakonec jsme se rozhodli pro verzi D-Es-G, která více odpovídá kompozičním stylu Debussyho a navazuje na předchozí takty v inverzi.

Jste jednou z mála hráček u nás, která hraje Mozartův klarinetový koncert na basetový klarinet.

Během svých studií v Lübecku jsem se zúčastnila soutěže *Possehl-Musikpreis* a vyhrála jsem ji. Jedna mecenáška za mnou po soutěži přišla a nabídla mi, že by mi ráda přispěla na nový nástroj. V té době jsem ale už měla kvalitní A i B klarinet. Radila jsem se o tom se Sabinou Meyer a ona jednoznačně prohlásila: „Hraješ často Mozarta, tak ho musíš hrát v původním znění!“ Souhlasila jsem a s její pomocí si vybrala svůj nový basetový klarinet přímo v továrně Buffet Crampon v Mantes. Již měsíc

poté jsem na něj hrála Mozartův koncert s Pražskou komorní filharmonií.

Bylo těžké si zvyknout na nový nástroj?

Ano, je to rozdíl. Basetový klarinet je asi o deset centimetrů delší než A klarinet a také o dost těžší. Musím k němu používat popruh, jinak bych nástroj těžko unesla. Basetový klarinet má i více klapek, například pro tón malého c se používá pravý palec, který u A klarinetu slouží pouze jako opora klarinetu. Všechny klapky na nástroji jsou zároveň blíž u sebe, takže zpočátku jsem si musela dávat pozor, abych nezavadila prsty omylem o jiné klapky. Basetový klarinet má subtilnější zvuk. Nedovolí jít člověku do tak silných dynamik, má úplně jinou barvu, která se hezky pojí se smyčcovými nástroji.

Jak jste přistupovala ke kadencím v Mozartově klarinetovém koncertě?

Kadence v Mozartovi jsou velmi krátké, spíš takové ozdůbky. Měly by podle mě působit přirozeně, jako spontánní improvizace. V expozici a repríze první věty jsem zkoušela různé varianty, ale například ve druhé větě je podle mě nejvhodnější zůstat u tradiční kadence přejaté z klarinetového kvintetu. Ve výběru kadencí mě hodně ovlivnila i Sabine Meyer, u které jsem studovala na Musikhochschule v Lübecku. Dbala především na to, aby se kadence do koncertu stylově hodily.

Zmínila jste se, že si skladby, které hrajete, vždy zasazujete do širšího kontextu.

Ano, například u Debussyho rapsodie jsem se inspirovala poslechem jeho nokturn – konkrétně třetí částí *Sirény*, klavírních preludií či skladbami *Moře* a *Obrazy*. U Mozarta mě inspirovaly především jeho *Klavírní koncert č. 23 A dur* či opera *Kouzelná flétna*, u Nielsena jeho *4. a 5. symfonie*, dechový kvintet, flétnový či houslový koncert, ačkoliv ten je oproti tomu klarinetovému hodně romantický. Inspiruji se nejen skladbami, ale i různými nástroji a interprety. Pečlivě poslouchám, jak zní orchestr, jak houslisté či klavíristé pracují s tónem a barvou zvuku, a to vše se pak snažím přenést do svého provedení klarinetových skladeb.

Co by Vás lákalo natočit na dalším CD?

Lákalo by mě natočit album se smyčcovým kvartetem, nebo vydat desku s repertoárem pro klarinet a klavír, který se u nás příliš často nehraje. V současnosti jsem členkou mnoha komorních souborů, například **Mucha trio**, **Prague Quiet Music Collective**, tvořím trio s kontrabasistou Indi Stivínem a klavíristou Matoušem Zukalem, duo s harfistkou Hedvikou Mousa Bacha, duo s kytaristou a skladatelem Lukášem Sommerem a duo s akordeonistou a také skladatelem Jiřím Lukešem – zrovna s ním se nyní chystáme vydat album.

ANNA PAULOVÁ

TOMÁŠ BRAUNER

Did you select the pieces for your debut album yourself?

The management of the Prague Radio Symphony Orchestra approached me to record some pieces with the orchestra. I sent them a draft of the repertoire along with my preferences – Mozart's and Nielsen's clarinet concerto. The orchestra chose both of the proposed pieces plus Debussy's *Première Rhapsodie*. However, the original idea was not to record the pieces on CD, the recordings were merely conceived for radio purposes. I am all the more pleased with the album.

The selection of pieces is varied. Nielsen, Mozart, Debussy...

Yes. Each piece was written for a different clarinet. Nielsen's concerto for the A clarinet, Mozart's concerto for the basset clarinet and Debussy's rhapsody for the Bb clarinet. Also, the pieces were written in different time periods – romanticism, classicism, impressionism. On the album the clarinet can thus present itself in different means of expression.

You recorded the pieces under the baton of Tomáš Brauner.

How was it?

It was a wonderful collaboration with Tomáš Brauner and I really appreciate him taking on this project. We shared the same views on the interpretation of the pieces, and our personalities clicked too. The atmosphere during the recording with the Prague Radio

Symphony Orchestra was very pleasant. The whole process of recording with the music director Markéta Janáčková and sound engineer Iva Darebná was very inspiring to me.

Were there any difficult moments during the recording?

Not necessarily difficult but, for example, in Debussy we would have to make one important decision – should I play the notes D-Eb-G or D#-E-G in the very last triplet of Debussy's Rhapsody? In fact, I had encountered different opinions during my studies. In Debussy's manuscript this section is difficult to read. We recorded both versions, but in the end we opted for the D-Eb-G triplet, which is more in keeping with Debussy's compositional style and builds on the previous bars in the inversion.

You are one of the few players in our country who plays Mozart's Clarinet Concerto on the basset clarinet.

While studying in Lübeck I took part in the *Possehl-Musikpreis* competition. A patron came to me after the competition, which I won, and offered to buy me a new instrument. At that time I already had good instruments, both the A and the Bb clarinet. I talked to my teacher Sabine Meyer about it and she stated unequivocally: "You play Mozart a lot, so you have to play it in the original version!" I agreed, and together we went to the Buffet Crampon factory in Mantes and picked my new basset

clarinet. Just one month later I performed Mozart's concerto on the new instrument with the Prague Philharmonic Orchestra.

Was it hard to get used to the new instrument?

Yes, the bass clarinet is quite different from the regular clarinets. It is about ten centimeters longer and much heavier. I have to use a strap to hold it, otherwise it would be too hard to carry the instrument. The bass clarinet also has more keys, for example, for the bass c note the right thumb is used, which on the A clarinet only serves as a support for the clarinet. In general, all the keys on the instrument are closer to one another, so at first I had to be careful not to accidentally touch the other keys while playing. The bass clarinet also has a more subtle sound. It doesn't allow one to go into such strong dynamics, it has a completely different timbre that blends nicely with the strings.

How did you approach the cadenzas in Mozart's Clarinet Concerto?

The cadenzas in Mozart are very short, more like ornaments. I think they should sound natural, as if they were improvised. In the exposition and recapitulation of the first movement I have tried different versions. In the second movement though I think it is best to stick to the traditional cadenza which is derived from

Mozart's clarinet quintet. When exploring the different options for cadenzas I was also influenced by Sabine Meyer. She believed that the cadenzas should stylistically match the overall style of the piece.

You mentioned that you like to set the pieces you play in a broader context.

Yes, with Debussy's Rhapsody, for example, I was inspired by listening to his nocturnes – specifically the third movement of *Sirens*, the piano preludes, and *Sea and Pictures*. With Mozart, I was particularly inspired by his *Piano Concerto No. 23 in A major* or the opera *The Magic Flute*, and with Nielsen by his *Symphonies No. 4 and No. 5*, his wind quintet, flute or violin concerto, although the latter is very romantic compared to the clarinet concerto. I take inspiration not only from the compositions but also from different instruments and performers. I listen carefully to how the orchestra sounds, how the violinists or pianists work with tone and timbre, and then I try to transfer all this into my clarinet playing.

What would you be tempted to record on your next CD?

I would be tempted to record an album with a string quartet, or to release a record with a rather unknown repertoire for clarinet and piano. I am currently a member of many chamber

ensembles, such as the **Mucha Trio**, the **Prague Quiet Music Collective**, and I form a trio with a double bass player Indi Stivín and a pianist Matouš Zukal, a duo with a harpist Hedvika Mousa Bach, a duo with a guitarist and composer Lukáš Sommer and a duo with a composer and an accordionist Jiří Lukeš – with whom we will actually be releasing an album soon.

recording director Markéta Tomková Janáčková
sound engineer Iva Darebná, Jan Šrajcr
Prague Radio Symphony Orchestra, conductor Tomáš Brauner
Sleevenote and translation Kristýna Petišková
photo Martin Suchánek
design Petra Míková, production Kristýna Hábllová
© Czech Radio 2023, 2024
© Radioservis, a. s. 2024
CR1224-9